

کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های شرکای اجتماعی پاسخ می‌دهد

هزینه پرداختی برای حنجره مصنوعی

گزارش

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین سازمان بیمه‌گر کشور با جامعه‌عظیمی از مخاطبان در ارتباط است که غالباً با قواعد و قوانین این سازمان بزرگ آشنایی کافی ندارند. «آتیه‌نو» تلاش

- مشمول مالیات نبودن بازخرید ایام مرخصی
- بهره‌مندی معلمان حق‌التدریسی از بیمه در تابستان

- نحوه اعلام بدهی مجدد برای کارگاه‌بدهکار
- بهره‌مندی از بیمه بیکاری با وجودفاصله در پرداخت حق بیمه

در سنوات قبل که نرخ حق بیمه‌قالبیافان ۱۴درصد بود، چهار سال سابقه پرداخت حق بیمه‌قالبیافی بانرخ ۱۴درصد دارم. در حال حاضر ۵۴ساله هستم. اگر تمایل به بیمه پردازی مشاغل آزاد داشته باشم چون سن من بالای ۵۰ سال است، آیاچهار سال سابقه پرداخت حق بیمه‌قالبیافی بانرخ ۱۴درصد، سابقه‌مازاد بر سن ۵۰سال را پوشش می‌دهد؟

در خصوص سوابق پرداخت حق بیمه‌قالبیافی بانرخ ۱۴درصد، اگر بعداًسوابق ۱۴درصدی به سابقه کامل تبدیل شده باشد، در احراز شرایط سن و سابقه برای بیمه مشاغل آزاد مؤثر خواهد بود، در غیر این صورت سابقه پرداخت حق بیمه بانرخ ۱۴درصد به نسبت ۵۰درصد سنوات پرداخت حق بیمه مورد ملاک بوده و به نسبت ۵۰درصد، سابقه مازاد بر ۵۰ سال را پوشش می‌دهد.

یکی از فروشگاه‌های زنجیرهای، دو سال قبل جهت ساخت یک شعبه جدید در یکی از مناطق تهران با یک شرکت پیمانکاری ساختمان قرار داد منعقد کرده بود. اخیراً که یک سال از اتمام عملیات قرار داد سپری شده، واگذارنده کار نامه‌ای از تأمین اجتماعی دریافت کرده، مبنی بر اینکه چون پیمانکار نسبت به پرداخت بدهی تمکین نکرده است باید واگذارنده کار از محل پنج درصد هر صورت وضعیت و آخرین قسط پیمانکار نگهداری شده نزد خود، به سازمان پرداخت کند. در غیر این صورت طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی اقدامات اجرایی علیه واگذارنده کار انجام می‌گیرد، اما چون به‌زعم پیمانکار مبلغ حق بیمه قرار داد از میزان پنج درصد هر صورت وضعیت و آخرین قسط بیشتر بوده، از سازمان تأمین اجتماعی مفاسد حساس در یافت نکرده است. از طرفی با اصرار پیمانکار، واگذارنده کار فقط آخرین قسط مقاطعه‌کار را - که مبلغ زیادی نیست - نگهداری کرده است. سؤال این است چرا سازمان تأمین اجتماعی با صدور اجراییه، عملیات اجرایی را علیه پیمانکار انجام نمی‌دهد؟

واگذارنده کار این قرار داد مکلف بود طبق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی به‌رغم اصرار پیمانکار، غیر از آخرین قسط، پنج درصد از هر صورت وضعیت را نیز نزد خود نگهداری کند. در هر حال طبق ماده (۳) آیین‌نامه قانون الحاق یک تبصره به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی، قرار دادهایی که یک سال از تاریخ خاتمه آن‌ها سپری شده و پیمانکار نسبت به پرداخت حق بیمه قطعی شده قرار داد اقدام نکرده باشد، شعبه تأمین اجتماعی حق بیمه قطعی شده را با مهلت پرداخت ۲۰روزه مجدداً به پیمانکار ابلاغ می‌کند و چنانچه مقاطعه‌کار ظرف مهلت مذکور بدهی قرار داد را پرداخت نکند، تأمین اجتماعی بدهی پیمانکار را به واگذارنده کار ابلاغ خواهد کرد تا ظرف ۲۵روز از محل پنج درصد ها و آخرین قسط مکسوره از مطالبات پیمانکار، نسبت به پرداخت آن اقدام کند. پس از سپری شدن مهلت ۲۵روزه، طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی با صدور اجراییه عملیات اجرایی بر علیه واگذارنده کار صورت می‌گیرد.

شرکت تولید مواد غذایی به بیمه شدگانی که از مرخصی‌های استحقاقی استفاده نکرده و ذخیره کرده‌اند، موقع خاتمه قرار داد کار و قطع رابطه کاری، مبلغی معادل مرخصی‌های ذخیره شده پرداخت و به عنوان هزینه در دفاتر قانونی شرکت ثبت می‌کند. آیا این پرداختی‌ها مشمول کسر حق بیمه است؟

خیر، طبق مقررات بازخرید ایام مرخصی در حدود مقرر در مواد (۶۴)، (۶۶) و (۷۱) قانون کار مشمول کسر حق بیمه نیست.

ماده (۶۶) قانون کار: مرخصی استحقاقی سالانه کارگران با استفاده از حقوق و با احتساب چهار روز تعطیلی جمعه‌ها یک ماه است و برای کار کمتر از یک سال، مرخصی به نسبت مدت کار کرد کارگر محاسبه می‌شود.

ماده (۶۶) قانون کار: حداکثر ذخیره مرخصی سالانه ۹روز است.

ماده (۷۱) قانون کار: در صورت فسخ یا خاتمه قرار داد کار و یازنشستگی و از کار افتادگی کلی کارگر و یا تعطیلی کارگاه، مطالبات مربوط به مرخصی‌های ذخیره شده کارگر به او و در صورت فوت کارگر به وراثت او پرداخت می‌شود.

کارگاه تراشکاری بابت نیمه دوم سال ۱۴۰۱ بدهی قطعی شده داشت که نسبت به پرداخت آن اقدام شده، اما شعبه تأمین اجتماعی مربوطه مجدداً برای همان دوره، بدهی محاسبه و به کارفرما ابلاغ کرده است. کارشناس مربوطه می‌گوید با توجه به اسناد و مدارک جدیدی که تأمین اجتماعی دریافت کرده، نسبت به اعلام بدهی مجدد برای آن دوره اقدام شده است. آیا این اقدام شعبه طبق مقررات سازمان تأمین اجتماعی است؟

بله، باتوجه به اینکه اخیراً مواد (۱۶) و (۱۷) به آیین‌نامه هیأت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی اضافه شده و طبق ماده (۱۶) و در راستای صیانت از حقوق واقعی کارفرمای مدیون، اعلام شده اگر کارفرمای بدهکار بعد از یک سال (اخیراً طبق بخشنامه صادره در مردادماه سال ۱۴۰۲ یک سال به دو سال تغییر یافته) از تاریخ ابلاغ بدهی قطعی شده اجرایی مدارک جدیدی را که مبین تضییع حقوق قانونی خود است به تأمین اجتماعی ارائه کند، باشرایطی این ادعای کارفرما مورد رسیدگی مجدد قرار می‌گیرد. در این راستا متقابلاً طبق ماده (۱۷) مذکور اگر شعبه تأمین اجتماعی پس از قطعیت بدهی و به استناد اسناد و مدارک جدیدی از قبیل آرای صادره توسط محاکم قضایی و هیأت‌های حل اختلاف اداره کار و یا دادنامه‌های دیوان عدالت اداری احراز کند که محاسبه بدهی قطعی شده قبلی کمتر از میزان قانونی آن صورت گرفته است، این بار جهت صیانت و عدم تضییع حقوق بیمه‌شدگان و یا حقوق سازمان تأمین اجتماعی، مابه‌التفاوت بدهی قطعی شده قبلی را محاسبه و موضوع را به اداره کل استان مربوطه منعکس می‌کند. پس از اخذ مجوز از اداره کل و تأیید اداره کل وصول حق بیمه ستاد مرکزی، بدهی را با اعمال حق اعتراض ۳۰روزه به کارفرما ابلاغ می‌کند.

پیرو پاسخ به سؤالی در شماره قبلی نشریه مربوط به اضافه پرداختی حق بیمه مربوط به بیمه‌شده‌ای که اخراج شده و درخواست برقراری مقرری بیمه بیکاری کرده، من هم در این زمینه سؤالی دارم؛ مدت دو سال در کارگاه ریخته‌گری بیمه پرداز اجباری بودم که در تاریخ ۱۴۰۲/۵/۳۱ از کارگاه اخراج شده و با ارائه شکایت به اداره کار درخواست برقراری مقرری بیمه بیکاری کرده‌ام. کارفرما حق بیمه دوران اشتغال در کارگاه را تا آخر تیرماه سال ۱۴۰۲ پرداخت کرده اما برعکس کارفرمای بیمه‌شده سؤال کننده قبلی که اضافه پرداختی داشت، کارفرمای من حق بیمه ۳۰روزه مردادماه را پرداخت نکرده است. آیا با این توضیحات نمی‌توانم از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنم؟ و اینکه آیا راهکار دیگری وجود دارد؟

طبق یکی دیگر از بندهای بخشنامه تلخیصی بیمه بیکاری، اگر بین سابقه احراز شده بیمه‌شده و تاریخ اخراج، فاصله ایجاد شده حداکثر یک ماه باشد (مثل شما) شعبه تأمین اجتماعی به استناد رأی مراجع اداره کار و یا سایر مدارک و مستندات از جمله قرار داد کار یا تاریخ وقوع بیکاری قید شده در معرفی‌نامه اداره کار، واحد وصول حق بیمه شعبه با حفظ سایر شرایط قانونی نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه یک ماه مذکور از کارفرما اقدام کرده و بعد از قطعی شدن آن، مدت مورد مطالبه به سابقه بیمه پردازی بیمه‌شده اضافه شده و سپس مقرری بیمه بیکاری برقرار می‌شود.

دارد با بهره‌گیری از تجربیات کارشناسان، شرکای اجتماعی را با ظرایف قانونی این حوزه آشنا کند. موضوعاتی که در این شماره به بررسی آنها می‌پردازیم عبارت‌اند از:

احمد فاضلی

کارشناس-مدیر تأمین اجتماعی

پدرم که بیمه‌شده اجباری تأمین اجتماعی است به علت عمل جراحی حنجره در بیمارستان بستری است و طبق تجویز پزشک معالج، باید بعد از ترخیص از بیمارستان از حنجره مصنوعی استفاده کند. آیا سازمان تأمین اجتماعی هزینه تهیه حنجره مصنوعی را پرداخت می‌کند و در صورت مثبت بودن پاسخ سؤال، مبلغ پرداختی سازمان تأمین اجتماعی چه میزان است؟

بله، یکی از وسایل کمک‌پزشکی (پروتز و ارتوز) که جزء تعهدات سازمان تأمین اجتماعی است، پرداخت هزینه حنجره مصنوعی است و تعرفه آن از مبلغ ۳۳میلیون ریال قبلی به میزان ۴۹میلیون و ۵۰۰هزار ریال افزایش یافته است.

به دنبال اخراج از کارگاهی که در آن مشغول به کار بودم شکوائیه‌ای در اداره کار برای برقراری بیمه بیکاری تنظیم کردم. با برگشت مجدد به محل کار چون مدتی بلا تکلیف بودم، طبق رأی اداره کار حق السعی ایام بلا تکلیفی دریافت کردم. در نتیجه بین تاریخ اخراج و سابقه پرداخت حق بیمه فاصله ایجاد شده است. آیا با این حال می‌توانم از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنم؟

بله، اگر طبق رأی مراجع حل اختلاف اداره کار، بیمه‌شده استحقاق دریافت حق السعی ایام بلا تکلیفی داشته باشد، شعبه تأمین اجتماعی طبق ماده (۱۸) آیین‌نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری نسبت به محاسبه حق بیمه دوران بلا تکلیفی بیمه‌شده اقدام کرده و میزان بدهی این ایام از کارفرما مطالبه و پس از قطعی شدن آن، به سابقه پرداخت حق بیمه بیمه‌شده اضافه شده و مقرری بیمه بیکاری برقرار می‌شود.

پدرم در رابطه با حادثه ناشی از کار، مستمری از کار افتادگی جزئی دریافت می‌کند. با توجه به اینکه مستمری بگری از کار افتاده جزئی مجاز است در کارگاه دیگری شاغل شده و کارفرمای جدید برای او حق بیمه پرداخت و از درمان استفاده کند، اما چون پدرم شاغل و بیمه پرداز نیست و خودم هم بیمه‌شده اختیاری هستم آیا می‌توانم او را تحت تکفل خود قرار دهم تا بتواند از درمان سازمان تأمین اجتماعی بهره‌مند شود؟

بله، والدین بیمه‌شده یا شوهر بیمه‌شده زن که مستمری از کار افتادگی جزئی دریافت می‌کنند در صورت احراز شرایط سنی (مردان ۶۰سال و خانم‌ها ۵۵سال) و پس از بررسی‌هایی که توسط سازمان تأمین اجتماعی صورت می‌گیرد، اگر مشخص شود که والدین و یا همسر بیمه‌شده زن در تأمین معیشت خود دچار عسرت و سختی هستند، می‌توانند همراه با دریافت مستمری از کار افتادگی جزئی با رعایت سایر شرایط دیگر تحت تکفل فرزند یا همسر خود قرار گیرند.

به علت پایان قرار داد کار، از تاریخ ۱۴۰۲/۵/۱۱ به ادامه کارم در کارگاه خاتمه داده شده است. در مهلت قانونی برای برقراری بیمه بیکاری در اداره کار تشکیل پرونده داده‌ام، اما کارفرما ضمن اینکه حق بیمه تیرماه من را پرداخت نکرده، حق بیمه ۱۰روزه مردادماه را نیز پرداخت نکرده است. چون بین تاریخ اخراج و تاریخ آخرین سابقه پرداخت حق بیمه من ۴۰روز فاصله وجود دارد آیا می‌توانم مقرری بیمه بیکاری دریافت کنم؟

طبق یکی از بندهای بخشنامه ترخیصی بیمه بیکاری، در یکی از سؤالات بالا در پاسخ به سؤالی که بین تاریخ اخراج و تاریخ سابقه بیمه‌شده حداکثر یک ماه است راهکار لازم ارائه شده است. طبق بند دیگر بخشنامه مذکور، اگر فاصله بین سابقه بیمه‌شده و تاریخ اخراج بیش از یک ماه (مثل شما) و یا فاقد سابقه پرداخت حق بیمه باشد، در این حالت لازم است بیمه‌شده برای احراز سابقه عدم پرداخت حق بیمه، بر اساس بخشنامه (ادعای سوابق بیمه‌شدگان) به شعبه تأمین اجتماعی مراجعه و با تکمیل فرم مخصوص مدارک مربوطه را ارائه کند. اگر بعد از رسیدگی توسط تأمین اجتماعی، سابقه مورد ادعای بیمه‌شده (از تاریخ آخرین سابقه پرداخت حق بیمه تا تاریخ اخراج) احراز و قطعی شود، مقرری بیمه بیکاری در مورد بیمه‌شده برقرار می‌شود.

دبیر دبیرستان غیرانتفاعی و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستم. مدرسه ما از مهرماه سال ۱۴۰۱ تأسیس شده و در سه‌ماهه تابستان امسال با تعطیلی مدرسه به علت عدم پرداخت حق بیمه توسط کارفرما، بیمه پردازی من و بقیه همکاران در تابستان قطع شد. آیا از این به بعد برای عدم ایجاد فاصله در سابقه بیمه پردازی، می‌توانیم در سه‌ماهه تابستان که مدرسه تعطیل است خودمان را بیمه اختیاری کنیم؟

بله، در سه ماه تعطیلی تابستان مدارس غیرانتفاعی، بعد از اعلام ترک کار معلمان توسط مدیر مدرسه (کارفرما)، دبیرانی که تمایل دارند سابقه بیمه پردازی آن‌ها تداوم داشته باشد، با عقد قرار داد بیمه زنان خانه‌دار و یا بیمه اختیاری، با در نظر گرفتن سایر شرایط بیمه زنان خانه‌دار و بیمه اختیاری می‌توانند نسبت به تکمیل ماه‌هایی که فاقد سابقه پرداخت حق بیمه هستند اقدام کنند و بعد از شروع به کار مجدد مدرسه، از اول مهرماه پرداخت حق بیمه اختیاری را قطع کرده و با پرداخت حق بیمه توسط کارفرما مجدداً بیمه پرداز اجباری شوند. لازم به یادآوری است اگر بیمه‌شده زنان خانه‌دار با پرداخت حق سرانه درمان تمایل به استفاده از درمان تأمین اجتماعی داشته باشد، در مراجعه به مراکز درمانی متعلق به تأمین اجتماعی باید فرانشیز نیز پرداخت کند، اما درمان بیمه‌شده اختیاری مثل دوره‌ای که بیمه اجباری بوده، در مرکز درمانی تأمین اجتماعی بدون اخذ فرانشیز و رایگان خواهد بود.

به علت فوت پدرم که ۱۸ سال سابقه بیمه اختیاری و اجباری دارد، چون دو سال نیز سابقه دولتی خود را به سازمان انتقال داده و بعد از تقسیط مابه‌التفاوت آن، کلیه اقساط را پرداخت کرده است، آیا برای برقراری مستمری بازماندگان دو سال سابقه انتقالی نیز به سابقه پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی افزوده می‌شود تا بازماندگان از مستمری بیشتری برخوردار شوند؟

بله، سوابق منتقله از سایر صندوق‌های بیمه و بازنشستگی به صندوق تأمین اجتماعی در احراز شرایط، همچنین میزان مستمری بازماندگان مؤثر است.